

Obligațiile de Întreținere

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ce înseamnă conceptele „întreținere” și „obligație de întreținere” în practică? Care sunt categoriile de persoane care trebuie să plătească indemnizație de întreținere unei alte persoane?

Legislația națională letonă nu oferă o definiție cuprinzătoare cu privire la întreținere, dar există o înțelegere comună cu privire la chestiunile specifice referitoare la întreținerea unei alte persoane. De exemplu, întreținerea unui copil înseamnă cheltuielile pe care fiecare părinte are obligația să le suporte pentru copil, indiferent de situația financiară a părintelui. Valoarea minimă a alocației de întreținere a fost stabilită de guvern (*Ministru kabinets*, „Cabinetul de Miniștri”). Definiția alocației de întreținere este prevăzută în Legea privind Fondul de garantare în materie de întreținere (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda likums*).

Cu toate acestea, jurisprudența a dezvoltat o înțelegere comună a anumitor concepte legate de obligația de întreținere, indiferent de denumirea acestora, „întreținere” (*uzturlīdzekļi*) sau „resurse pentru a asigura nivelul anterior de trai” (*līdzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*). De exemplu, este general acceptat faptul că, între soți, alocația a de întreținere înseamnă ajutorul financiar oferit de către un soț celuilalt soț a cărui situație financiară s-a înrăutățit.

Persoanele obligate să plătească întreținere

Părinții față de copiii lor

Părinții unui copil sunt obligați să asigure întreținerea copilului până la vârsta la care acesta poate să se întrețină singur. În consecință, obligația de a întreține copilul nu se încheie la majoratul acestuia. Cu toate acestea, instanța poate evalua dacă o cerere de întreținere ar trebui admisă în cazul în care copilul este major, abandonează educația sau formarea profesională și este în măsură să își asigure cele necesare prin propria muncă, dar nu dorește să facă acest lucru. Trebuie amintit că obligația de întreținere a părinților față de copiii lor trebuie să fie proporțională cu situația financiară a părintelui. Cu toate acestea, fiecare părinte are obligația de a asigura nivelul minim de întreținere stabilit de guvern, indiferent de situația sa financiară. Obligația de întreținere a copilului este imperativă indiferent dacă copilul locuiește cu unul sau cu ambii părinți sau dacă trăiește separat.

Obligația de întreținere a unui copil înseamnă să i se furnizeze hrana, îmbrăcămintea, locuința, asistența medicală, educația, îngrijirea și obligațiile educative (asigurarea dezvoltării mentale și fizice, ținând cont în mod corespunzător de personalitatea copilului, de competențele și interesele acestuia, precum și pregătirea copilului pentru activități utile în societate).

Copiii față de părinții lor

Obligația copiilor de a asigura întreținerea părinților le revine în egală măsură tuturor copiilor. În cazul în care situația financiară a copiilor este inegală, instanța poate stabili obligațiile care le revin pentru a-i întreține pe părinți proporțional cu situația financiară a fiecărui copil.

Unul dintre soți față de celălalt

În cazul în care căsătoria este anulată și numai unul dintre foștii soți cunoștea faptul că respectiva căsătorie putea face obiectul anulării la momentul încheierii acesteia, soțul care nu avea cunoștință de acest lucru are dreptul să îi solicite celuilalt resurse direct proporționale cu situația financiară a acestuia pentru a-și asigura un nivel de trai similar celui din timpul căsătoriei. De asemenea, în momentul divorțului sau ulterior, un fost soț îi poate solicita celuilalt resurse proporționale cu situația financiară a acestuia pentru a-și asigura un nivel de trai similar celui din timpul căsătoriei.

Nu există nicio obligație de a-i furniza unui fost soț resursele necesare pentru a-i asigura un nivel de trai similar celui din timpul căsătoriei dacă:

1. timpul care a trecut de la divorț sau anularea căsătoriei este egal cu durata căsătoriei anterioare sau cu durata de coabitare în cadrul căsătoriei care a fost anulată;
2. fostul soț s-a recăsătorit;
3. venitul fostului soț acoperă întreținerea soțului respectiv;
4. fostul soț renunță la întreținere prin derularea unei activități remunerate;
5. fostul soț care are obligația asigurării întreținerii nu dispune de mijloace suficiente de subzistență sau a devenit inapt de muncă;
6. fostul soț a comis o infracțiune împotriva celuilalt fost soț sau a atentat la viața, sănătatea, proprietatea sau onoarea rudelor celuilalt soț în linie ascendentă sau descendentă;
7. fostul soț l-a lăsat pe celălalt fost soț într-o stare de neajutorare chiar dacă ar fi fost apt să-i ofere asistență;
8. fostul soț a inițiat în mod intenționat o falsă acuzație privind săvârșirea unei infracțiuni împotriva persoanelor menționate la punctul 6;
9. fostul soț trăiește imoral sau face risipă;
10. unul dintre foștii soți decedează sau este declarat decedat;
11. există alte motive grave.

Bunicii față de nepoți

În lipsa părinților sau dacă aceștia nu sunt capabili să întrețină copilul, obligația de întreținere le revine bunicii, în mod egal. În cazul în care situația financiară a bunicii este inegală, instanța poate stabili obligațiile care le revin proporțional cu situația financiară a fiecărui bunic.

Nepoții față de bunicii lor

Obligația de a întreține bunicii, dacă este necesar, le revine, de asemenea, tuturor nepoților în mod egal. În cazul în care situația financiară a nepoților este inegală, instanța poate stabili obligațiile care le revin pentru a-i întreține pe bunici proporțional cu situația financiară a fiecărui nepot.

Obligațiile de întreținere pe baza unui acord de întreținere

Părțile pot conveni să asigure întreținere pe baza unui acord de întreținere. În conformitate cu un acord de întreținere, o parte furnizează celeilalte părți o prestație materială, în numerar sau în natură, și, în schimb, cealaltă parte se angajează să întrețină prima parte pe parcursul vieții, cu excepția cazului în care se convine asupra unei durate diferite. Cu excepția cazului în care s-a convenit altfel, întreținerea include hrană, adăpost, îmbrăcăminte și îngrijire; în cazul în care beneficiarul este un minor, aceasta include, de asemenea, creșterea și educația la o instituție de învățământ primar.

Obligație de întreținere care decurge din vătămare corporală

În cazul în care o persoană care are obligația de a întreține o altă persoană moare ca urmare a unei vătămări corporale, obligația trece la persoana responsabilă de decesul părții vătămate. Valoarea indemnizației este lăsată la latitudinea instanței, ținând cont de vârsta persoanei decedate, de capacitatea acesteia de a se întreține singură înainte de deces și, în cele din urmă, de necesitățile persoanei căreia i se acordă întreținere. În cazul în care persoana căreia urmează să i se acorde întreținere dispune de mijloace de subzistență suficiente, nu există nicio obligație de întreținere.

2 Până la ce vârstă poate beneficia un copil de indemnizație de întreținere? Normele în materie de întreținere în cazul minorilor sunt diferite de cele aplicabile adulților?

Legislația națională letonă nu oferă o definiție cuprinzătoare cu privire la întreținere, dar există o înțelegere comună cu privire la chestiunile specifice referitoare la întreținerea unei alte persoane. De exemplu, întreținerea unui copil înseamnă cheltuielile pe care fiecare părinte are obligația să le suporte pentru copil, indiferent de situația financiară a părintelui. Valoarea minimă a alocației de întreținere a fost stabilită de guvern (*Ministru kabinets*, „Cabinetul de Miniștri”). Definiția alocației de întreținere este prevăzută în Legea privind Fondul de garantare în materie de întreținere (*Uzturliidzekļu garantiju fonda likums*).

Cu toate acestea, jurisprudența a dezvoltat o înțelegere comună a anumitor concepte legate de obligația de întreținere, indiferent de denumirea acestora, „întreținere” (*uzturliidzekļi*) sau „resurse pentru a asigura nivelul anterior de trai” (*liidzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*). De exemplu, este general acceptat faptul că, între soți, alocația de întreținere înseamnă ajutorul financiar oferit de către un soț celuilalt soț a cărui situație financiară s-a înrăutățit.

Persoanele obligate să plătească întreținere

Părinții față de copiii lor

Părinții unui copil sunt obligați să asigure întreținerea copilului până la vârsta la care acesta poate să se întrețină singur. În consecință, obligația de a întreține copilul nu se încheie la majoratul acestuia. Cu toate acestea, instanța poate evalua dacă o cerere de întreținere ar trebui admisă în cazul în care copilul este major, abandonează educația sau formarea profesională și este în măsură să își asigure cele necesare prin propria muncă, dar nu dorește să facă acest lucru. Trebuie amintit că obligația de întreținere a părinților față de copiii lor trebuie să fie proporțională cu situația financiară a părintelui. Cu toate acestea, fiecare părinte are obligația de a asigura nivelul minim de întreținere stabilit de guvern, indiferent de situația sa financiară. Obligația de întreținere a copilului este imperativă indiferent dacă copilul locuiește cu unul sau cu ambii părinți sau dacă trăiește separat.

Obligația de întreținere a unui copil înseamnă să i se furnizeze hrana, îmbrăcămintea, locuința, asistența medicală, educația, îngrijirea și obligațiile educative (asigurarea dezvoltării mentale și fizice, ținând cont în mod corespunzător de personalitatea copilului, de competențele și interesele acestuia, precum și pregătirea copilului pentru activități utile în societate).

Copiii față de părinții lor

Obligația copiilor de a asigura întreținerea părinților le revine în egală măsură tuturor copiilor. În cazul în care situația financiară a copiilor este inegală, instanța poate stabili obligațiile care le revin pentru a-i întreține pe părinți proporțional cu situația financiară a fiecărui copil.

Unul dintre soți față de celălalt

În cazul în care căsătoria este anulată și numai unul dintre foștii soți cunoștea faptul că respectiva căsătorie putea face obiectul anulării la momentul încheierii acesteia, soțul care nu avea cunoștință de acest lucru are dreptul să îi solicite celuilalt resurse direct proporționale cu situația financiară a acestuia pentru a-și asigura un nivel de trai similar celui din timpul căsătoriei. De asemenea, în momentul divorțului sau ulterior, un fost soț îi poate solicita celuilalt resurse proporționale cu situația financiară a acestuia pentru a-și asigura un nivel de trai similar celui din timpul căsătoriei.

Nu există nicio obligație de a-i furniza unui fost soț resursele necesare pentru a-i asigura un nivel de trai similar celui din timpul căsătoriei dacă:

1. timpul care a trecut de la divorț sau anularea căsătoriei este egal cu durata căsătoriei anterioare sau cu durata de coabitare în cadrul căsătoriei care a fost anulată;
2. fostul soț s-a recăsătorit;
3. venitul fostului soț acoperă întreținerea soțului respectiv;

4. fostul soț renunță la întreținere prin derularea unei activități remunerate;
5. fostul soț care are obligația asigurării întreținerii nu dispune de mijloace suficiente de subzistență sau a devenit inapt de muncă;
6. fostul soț a comis o infracțiune împotriva celuilalt fost soț sau a atentat la viața, sănătatea, proprietatea sau onoarea rudelor celuilalt soț în linie ascendentă sau descendentă;
7. fostul soț l-a lăsat pe celălalt fost soț într-o stare de neajutorare chiar dacă ar fi fost apt să-i ofere asistență;
8. fostul soț a inițiat în mod intenționat o falsă acuzație privind săvârșirea unei infracțiuni împotriva persoanelor menționate la punctul 6;
9. fostul soț trăiește imoral sau face risipă;
10. unul dintre foștii soți decedează sau este declarat decedat;
11. există alte motive grave.

Bunicii față de nepoți

În lipsa părinților sau dacă aceștia nu sunt capabili să întrețină copilul, obligația de întreținere le revine bunicii, în mod egal. În cazul în care situația financiară a bunicii este inegală, instanța poate stabili obligațiile care le revin proporțional cu situația financiară a fiecărui bunic.

Nepoții față de bunicii lor

Obligația de a întreține bunicii, dacă este necesar, le revine, de asemenea, tuturor nepoților în mod egal. În cazul în care situația financiară a nepoților este inegală, instanța poate stabili obligațiile care le revin pentru a-i întreține pe bunici proporțional cu situația financiară a fiecărui nepot.

Obligațiile de întreținere pe baza unui acord de întreținere

Părțile pot conveni să asigure întreținere pe baza unui acord de întreținere. În conformitate cu un acord de întreținere, o parte furnizează celeilalte părți o prestație materială, în numerar sau în natură, și, în schimb, cealaltă parte se angajează să întrețină prima parte pe parcursul vieții, cu excepția cazului în care se convine asupra unei durate diferite. Cu excepția cazului în care s-a convenit altfel, întreținerea include hrană, adăpost, îmbrăcăminte și îngrijire; în cazul în care beneficiarul este un minor, aceasta include, de asemenea, creșterea și educația la o instituție de învățământ primar.

Obligație de întreținere care decurge din vătămare corporală

În cazul în care o persoană care are obligația de a întreține o altă persoană moare ca urmare a unei vătămări corporale, obligația trece la persoana responsabilă de decesul părții vătămate. Valoarea indemnizației este lăsată la latitudinea instanței, ținând cont de vârsta persoanei decedate, de capacitatea acesteia de a se întreține singură înainte de deces și, în cele din urmă, de necesitățile persoanei căreia i se acordă întreținere. În cazul în care persoana căreia urmează să i se acorde întreținere dispune de mijloace de subzistență suficiente, nu există nicio obligație de întreținere.

3 Trebuie să mă adresez unei autorități sau unei instanțe pentru a obține indemnizația de întreținere? Care sunt principalele elemente ale procedurii?

Pentru a asigura orice formă de întreținere, reclamantul trebuie să se adreseze unei instanțe în conformitate cu procedura prevăzută în Codul de procedură civilă (*Civilprocesa likums*). Reclamantul trebuie să depună în instanță o cerere și alte documente justificative.

Părinții unui copil pot încheia un acord sub forma unui act notarial (*notarial akts*), care să prevadă plățile lunare de întreținere. Un astfel de acord este act juridic de drept civil, cu efecte juridice, în sensul că obligă ambele părți să respecte și să execute dispozițiile unui contract valabil încheiat. În cazul în care unul dintre părinții copilului nu respectă acordul privind plățile fixe sau periodice ale alocației de întreținere, acordul poate fi prezentat unui executor judecătoresc (*tiesu izpildītājs*) pentru executare silită.

Letonia a instituit un Fond de garantare în materie de întreținere (*Uzturlīdzekļu garantiju fonds*) menit să asigure

Întreținerea copiilor minori din bugetul administrației centrale. Activele acestuia sunt deținute de Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*). Administrarea fondului este subordonată direct Ministerului Justiției.

Întreținerea poate fi obținută din Fondul de garantare a întreținerii, cu condiția ca recuperarea pensiei de întreținere să fie încercată mai întâi prin intermediul unei proceduri judiciare; în cazul în care recuperarea nu este posibilă după pronunțarea unei hotărâri judecătorești, creditorul obligației de întreținere se poate adresa Administrației fondului.

Administrația fondului plătește indemnizațiile de întreținere numai dacă executarea unei hotărâri judecătorești prin care se dispune recuperarea creanței de întreținere în conformitate cu procedura civilă aplicabilă a fost declarată imposibilă sau dacă debitorul respectă o hotărâre judecătorească prin care se dispune recuperarea, însă nu a reușit să asigure nivelul minim de întreținere stabilit de guvern.

Administrația fondului are datoria de a acționa ca autoritate de executare a unei creanțe față de debitor, nefiind necesară o hotărâre judecătorească specială, pentru cuantumul alocației de întreținere plătite de Fond.

Procedura de obținere a alocației de întreținere de la Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere este următoarea:

Solicitantul - creditorul obligației de întreținere a copilului - se poate adresa direct Administrației fondului, prin depunerea unei cereri și a următoarelor documente:

- o copie a hotărârii judecătorești prin care se acordă întreținerea;
- un certificat eliberat de către un executor judecătoresc, care să confirme faptul că s-a dovedit imposibilă executarea unei hotărâri de acordare a alocației de întreținere împotriva debitorului sau că debitorul s-a conformat hotărârii judecătorești prin care se impune recuperarea creanței de întreținere, dar nu a reușit să asigure nivelul minim de întreținere stabilit de guvern; un astfel de certificat trebuie prezentat Administrației fondului în termen de o lună de la data eliberării sale;
- în cazul în care întreținerea este solicitată prin intermediul unui reprezentant autorizat, un document care dovedește calitatea mandatarului.

4 Cererea poate fi depusă în numele unei rude (în caz afirmativ, până la ce grad) sau al unui copil?

Da, un reprezentant autorizat poate introduce o acțiune în numele unei rude sau al unei persoane apropiate. În cazul copiilor minori, cererea poate fi introdusă prin reprezentanții lor legali, mai precis, a părinților sau a tutorilor.

5 Dacă intenționez să inițiez o acțiune în justiție, cum pot afla care este instanța competentă?

Normele privind competența prevăd că instanța competentă pentru recuperarea creanței de întreținere, indiferent de natura sa, este instanța raională sau municipală [*rajona (pilsētas) tiesa*].

În Letonia, competența judiciară în materie de întreținere este reglementată de:

- Regulamentul (CE) nr. 4/2009 din 18 decembrie 2008 al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere (denumit în continuare „Regulamentul privind obligațiile de întreținere”);
- tratatele bilaterale și multilaterale obligatorii pentru Republica Letonia;
- Codul de procedură civilă, în cazul în care nu sunt aplicabile dispozițiile din Regulamentul privind obligațiile de întreținere sau dispozițiile tratatelor bilaterale și multilaterale obligatorii pentru Republica Letonia.

Codul de procedură civilă prevede că următoarele instanțe letone sunt competente în materie de întreținere:

- o acțiune poate fi introdusă în fața instanței de la locul unde pârâtul își are locul de reședință;

- în cazul în care pârâtul are domiciliul necunoscut sau nu are un reședință permanentă în Letonia, o acțiune poate fi introdusă în fața instanței de la locul în care deține bunuri imobile sau în fața instanței de la ultimul său loc de reședință;
- o acțiune privind recuperarea creanței de întreținere pentru un copil sau un părinte poate fi introdusă și în fața instanței de la reședința reclamantului;
- o acțiune în materie de obligații de întreținere care rezultă din vătămări corporale poate fi introdusă și la locul de reședință al reclamantului sau la locul unde acesta a fost suferit prejudiciul.

6 Ca reclamant, trebuie să folosesc un intermediar pentru a iniția o acțiune în justiție (de exemplu, un avocat, o autoritate centrală sau locală etc.)? În caz negativ, ce procedură se aplică?

Pentru a introduce o acțiune în instanță, reclamantul nu este obligat să recurgă la serviciile unui avocat sau ale unui alt intermediar. În plus, solicitantul nu trebuie să recurgă la nicio formă de conciliere înainte de examinarea cauzei în instanță.

Cu toate acestea, în procesul de pregătire a unei cauze în vederea procesului, judecătorul trebuie să depună eforturi de conciliere a părților. Prin urmare, părțile sunt încurajate să ajungă la un acord înainte de examinarea cauzei în instanță.

De asemenea, trebuie subliniat faptul că părțile pot conveni asupra aspectelor legate de întreținere fără a se adresa instanțelor judecătorești.

7 Trebuie să plătesc taxe judiciare pentru inițierea unei acțiuni în justiție? În caz afirmativ, care este nivelul acestor taxe? Dacă mijloacele mele financiare sunt insuficiente, pot beneficia de asistență juridică pentru a suporta cheltuielile de judecată?

În conformitate cu articolul 43 alineatul (1) din Codul de procedură civilă, următoarele persoane sunt scutite de la plata cheltuielilor de judecată [onorariu de stat (*valsts nodeva*), taxele administrative (*kancelejas nodeva*) și costurile procedurale (*ar lietās izskatīšanai saistītie izdevumi*)]:

- reclamantii, în cererile de recuperare a pensiilor de întreținere pentru copil sau părinte și în cererile pentru stabilirea paternității, în cazul în care acțiunea este introdusă în același timp cu o cerere de recuperare a creanțelor de întreținere pentru copil;
- reclamantii, în cererile de recunoaștere sau recunoaștere și executare a unei hotărâri pronunțate de o instanță străină cu privire la recuperarea creanțelor de întreținere pentru un copil sau un părinte;
- reclamantii, în cazul acțiunilor civile care decurg în urma vătămarilor corporale, care duc la mutilare sau alte efecte nefaste pentru sănătate ori la decesul unei persoane;
- pârâții, în cazul acțiunilor de reducere a nivelului alocației de întreținere acordate de o instanță unui copil sau unui părinte și în cazul acțiunilor de reducere a alocației de întreținere pe care instanța a acordat-o în cazul unei cereri rezultate din vătămări corporale care au ca rezultat mutilarea sau alte daune aduse sănătății ori decesul.

În conformitate cu articolul 34 alineatul (1) din Codul de procedură civilă leton, orice acțiune judiciară (*prasības pieteikumu*), respectiv o cerere inițială sau o cerere reconvențională, o cerere distinctă depusă într-o cauză pendinte de către o parte terță în legătură cu obiectul litigiului, o cerere în cadrul unei proceduri speciale sau orice altă cerere prevăzută în legislația relevantă, presupune plata unei taxe judiciare; la depunerea acțiunii se plătește o taxă de stat, după cum urmează:

- până la 2 134 EUR: 15 % din suma solicitată, dar nu mai puțin de 70 EUR;
- între 2 135 EUR și 7 114 EUR: 320 EUR plus 4 % din suma solicitată care depășește 2 134 EUR;
- între 7 115 EUR și 28 457 EUR: 520 EUR, plus 3,2 % din suma solicitată care depășește 7 114 EUR;
- între 28 458 EUR și 142 287 EUR: 1 200 EUR, plus 1,6 % din suma solicitată care depășește 28 457 EUR;
- între 142 288 EUR și 711 435 EUR: 3 025 EUR, plus 1 % din suma solicitată care depășește 142 287 EUR;
- peste 711 435 EUR: 8 715 EUR, plus 0,6 % din suma solicitată care depășește 711 435 EUR.

În cazul acțiunilor de recuperare a alocației de întreținere, suma solicitată se consideră a fi suma totală care trebuie plătită pentru un an.

În Letonia, asistența judiciară pentru reclamantii sau solicitanții străini care au dreptul la asistență judiciară în conformitate cu Regulamentul privind obligațiile de întreținere este acordată de autoritatea centrală stabilită în conformitate cu regulamentul menționat anterior, mai precis de Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere. Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere furnizează asistența judiciară și reprezentarea în fața instanțelor letone și a organismelor executive interne pentru creditorii interni ai obligațiilor de întreținere și pentru creditorii străini care au dreptul la asistență judiciară în temeiul regulamentului.

În cazurile care nu sunt prevăzute în Regulamentul privind obligațiile de întreținere, statul leton acordă asistență judiciară în cazul în care situația particulară a unei persoane, bunurile pe care le are în proprietate și nivelul veniturilor fac dificilă în mod obiectiv protejarea drepturilor persoanei respective. Asistența judiciară se acordă în conformitate cu Legea privind asistența judiciară de stat (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*).

Se poate acorda asistență judiciară pentru cheltuielile ocazionate de elaborarea actelor de procedură, consultațiile juridice în cadrul procedurilor judiciare și reprezentarea în instanță. În cazul litigiilor transfrontaliere, în plus față de ajutorul menționat mai sus, o persoană are, de asemenea, dreptul de a beneficia de serviciile unui interpret, de traducerea anumitor documente judiciare și extrajudiciare sau a documentelor prezentate de reclamant, dacă acesta sunt necesare pentru soluționarea cauzei, și, în anumite cazuri, chiar plata cheltuielilor de deplasare la ședințele de judecată. Statul nu acoperă cheltuielile de judecată. Cheltuielile de judecată cuprind taxe de stat, taxele administrative și costurile procedurale, cum ar fi onorariile martorilor și experților, cheltuielile aferente interogării martorilor, cheltuielile legate de furnizarea de copii ale cererii și citațiilor etc. Cu toate acestea, instanța, după ce examinează circumstanțele unei persoane, o poate scuti parțial sau integral de la plata cheltuielilor de judecată sau poate autoriza amânarea sau eșalonarea plății acestora la bugetul de stat.

8 Ce tip de indemnizație de întreținere îmi poate acorda instanța? Cum se calculează cuantumul indemnizației de întreținere? Se poate modifica hotărârea instanței în cazul în care intervin schimbări privind costurile legate de trai sau circumstanțele familiale? În caz afirmativ, în ce mod se poate modifica hotărârea instanței (de exemplu, există un sistem automat de indexare)?

În cazul în care instanța acordă întreținere pentru un copil, aceasta poate fi sub forma unei sume fixe sau într-o altă formă, de exemplu, hrană, îmbrăcăminte, locuință etc. sau ambele.

În evaluarea și stabilirea unui anumit cuantum al alocației de întreținere, instanța va ține cont mai întâi de situația materială a părților, de condițiile lor de trai și de structura familială, examinând în mod corespunzător elementele de probă depuse de părți.

Atunci când se pronunță cu privire la recuperarea creanței de întreținere pentru un copil, instanța va evalua toate împrejurările și elementele din dosar și va stabili cuantumul alocației de întreținere. Nivelul minim de întreținere lunar pe care fiecare părinte are obligația să îl furnizeze, în conformitate cu reglementările stabilite de guvern, pentru fiecare copil, din momentul nașterii până când acesta împlinește vârsta de 7 ani, este de cel puțin 25 % din salariul minim lunar stabilit de către guvern; între 7 ani și 18 ani, valoarea acesteia este de cel puțin 30 % din salariul minim lunar stabilit de guvern.

Atunci când se acordă întreținerea, orice schimbare adusă cuantumului și termenului de plată, precum și orice scutire de la plată, fac obiectul unei noi cereri adresate de către partea interesată. Instanța poate apoi să revizuiască cuantumul pensiilor de întreținere, în cadrul unei noi proceduri, în funcție de evoluția situației materiale și a situației familiale ale părților în cauză, și să ajusteze plățile în plus sau în minus.

9 În ce mod și cui se plătește indemnizația de întreținere?

Debitorul obligației de întreținere trebuie să plătească pensie alimentară creditorului obligației de întreținere. În cazul în care o cerere este introdusă în numele unui copil minor de unul dintre părinți sau de tutore, întreținerea

îi este plătită acestuia în locul copilului. În mod tradițional, pensiile de întreținere sunt plătite periodic în sume precise, de exemplu, sub forma unor rețineri salariale; în alte situații mai puțin frecvente, plata alocației alimentare poate lua alte forme.

10 Dacă persoana vizată (debitorul) nu plătește de bună voie indemnizația de întreținere, ce măsuri pot fi luate pentru a-l determina să plătească?

În cazul în care debitorul nu plătește întreținerea în mod voluntar, persoana căreia i-a fost acordată întreținerea trebuie să obțină un titlu executoriu (*izpildu raksts*) din partea instanței care a soluționat cauza. Acest titlu executoriu sau un titlu executoriu întocmit într-un alt stat membru al Uniunii Europene trebuie prezentat spre executare unui executor judecătoresc în termen de 10 ani de la data la care hotărârea judecătorească sau ordinul judecătorului a rămas definitiv(ă), cu excepția cazului în care se aplică alte termene de prescripție (în cazul în care plățile periodice sunt recuperate ca urmare a unei hotărâri judecătorești, titlul executoriu rămâne în vigoare pentru întreaga perioadă pentru care au fost efectuate plățile periodice, iar termenul de prescripție curge din ultima zi a fiecărei plăți). Executorul judecătoresc începe executarea silită în conformitate cu o cerere transmisă în scris de către partea care solicită executarea. Executorul judecătoresc trebuie să accepte titlul executoriu dacă reședința debitorului sau locul în care se află proprietatea sa ori locul de muncă se încadrează în raza teritorială (*iecirknis*) a executorului judecătoresc. De asemenea, executorul judecătoresc poate să accepte alte titluri executorii care trebuie executate în raza teritorială de competență a tribunalului regional (*apgabaltiesa*) de care aparține executorul judecătoresc. Executorii judecătorești din Letonia își exercită activitatea în raza teritorială a tribunalului regional de care aparțin.

Măsurile de executare silită includ: recuperarea îndreptată împotriva bunurilor mobile aparținând debitorului, inclusiv bunurile aflate în posesia altor persoane, și a bunurilor necorporale aparținând debitorului, prin vânzarea acestora; recuperarea sumelor datorate debitorului de alte persoane (în ceea ce privește remunerarea muncii, plățile echivalente acestuia, alte venituri ale debitorului, depozite la instituții de credit); recuperarea îndreptată împotriva recuperării bunurilor imobile care îi aparțin debitorului, prin vânzarea acestora sau alte măsuri prevăzute în hotărâre.

11 Vă rugăm să descrieți pe scurt eventualele limite ale procesului de executare, în special eventualele norme legate de protecția debitorilor și termenele de prescripție sau de decădere care se aplică în sistemul juridic din țara dumneavoastră

În conformitate cu articolul 570 din Codul de procedură civilă, recuperarea nu poate fi pusă în executare împotriva bunurilor debitorului în cazul în care debitorul lucrează sau primește o pensie ori o bursă, iar suma de recuperat nu depășește acea parte dintr-un venit lunar împotriva căruia recuperarea poate fi pusă în executare conform legii. Codul de procedură civilă stabilește categoriile de bunuri care nu pot face obiectul recuperării, de exemplu, anumite mobile sau aparate electrocasnice sau articolele de îmbrăcăminte necesare ale debitorului și ale membrilor de familie care sunt în întreținerea sa. În temeiul articolului 594 din Codul de procedură civilă, până la descărcarea debitului de recuperat, reținerile salariale sau din alte plăți echivalente efectuate în favoarea debitorului, sub rezerva următoarelor condiții:

- în acțiunile de recuperare a alocației de întreținere pentru copiii minori sau pentru Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere, debitorul păstrează 50 % din salariu și din plățile echivalente, iar pentru fiecare copil minor aflat în întreținere, o sumă egală cu alocațiile sociale de stat;
- în celelalte acțiuni de recuperare, suma reținută din salariul debitorului și din plățile echivalente se poate ridica la 50 %, însă debitorul păstrează o sumă egală cu salariul lunar minim, iar pentru fiecare copil minor aflat în întreținere, o sumă egală cu alocațiile sociale de stat.

În temeiul articolului 632 din Codul de procedură civilă, un creditor sau un debitor poate înainta o plângere motivată de contestare a măsurilor unui executor judecătoresc în executarea unei hotărâri sau a refuzului acestuia de a lua astfel de măsuri, cu excepția unor situații specifice; reclamația trebuie înaintată tribunalului raional sau municipal de la locul unde se află biroul executorului judecătoresc, în termen de 10 zile de la data măsurilor contestate sau, în cazul în care acesta nu a fost informat cu privire la ora și locul măsurilor care urmează a fi luate, de la data la care reclamantul a luat la cunoștință astfel de acțiuni. În temeiul articolului 634

din Codul de procedură civilă, în cazul în care o hotărâre judecătorească care a fost deja executată este apoi anulată, iar la rejudecarea cauzei, este pronunțată o hotărâre prin care se respinge cererea sau se ia decizia de a pune capăt procedurilor judiciare sau de a lăsa chestiunea nejudecată, executarea hotărârii este inversată, iar toate elementele care au fost recuperate de la pârât în beneficiul reclamantului în temeiul hotărârii anulate în prezent trebuie returnate pârâtului.

În temeiul articolului 546 din Codul de procedură civilă, pentru o executare silită, documentele de executare pot fi depuse în termen de 10 ani de la data intrării în vigoare a unei hotărâri judecătorești, cu excepția cazului în care legea impune un alt termen de prescripție. În cazul în care plățile periodice sunt recuperate ca urmare a unei hotărâri judecătorești, documentul de executare rămâne în vigoare pentru întreaga perioadă pentru care au fost recunoscute plățile periodice, iar termenul de prescripție începe să curgă de la data-limită a fiecărei plăți.

12 Există un organism sau o autoritate care mă poate sprijini în încercarea de a obține indemnizație de întreținere?

O persoană poate depune o cerere la Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere pentru a beneficia de întreținere pentru un minor în cazul în care executarea unei hotărâri judecătorești prin care se dispune recuperarea creanței de întreținere în conformitate cu procedura civilă aplicabilă a fost declarată imposibilă sau în cazul în care debitorul respectă o hotărâre judecătorească prin care se dispune recuperarea, însă nu a reușit să asigure nivelul minim de întreținere.

În conformitate cu Regulamentul privind obligațiile de întreținere, o persoană poate depune o cerere la Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere pentru a obține pensie de întreținere de la un debitor care nu mai locuiește în Letonia. În sensul regulamentului, Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere îndeplinește funcția de autoritate centrală în Letonia.

În conformitate cu Regulamentul privind obligațiile de întreținere, o persoană care dispune de dreptul legal la pensie de întreținere poate să depună o cerere la Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere și să prezinte o cerere adresată unui alt stat membru al Uniunii Europene, pentru:

1. a obține o decizie prin care se dispune recuperarea creanțelor de întreținere în țara în care pârâtul își are reședința;
2. a ajusta valoarea alocației de întreținere (în plus sau în minus);
3. a obține o decizie prin care se dispune recuperarea creanțelor de întreținere și stabilirea paternității copilului în țara în care pârâtul își are reședința;
4. a obține recunoașterea unei decizii luate de o instanță letonă prin care se dispune recuperarea alocației de întreținere, pentru a fi declarată executorie sau a o executa.

13 Este posibil ca anumite organizații (publice sau private) să facă plăți în parte sau în totalitate în locul debitorului obligației de întreținere?

Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere se poate substitui unui debitor al obligației de întreținere în favoarea unui copil în cazul în care executarea unei hotărâri judecătorești prin care se dispune recuperarea creanței de întreținere în conformitate cu procedura civilă aplicabilă a fost declarată imposibilă sau în cazul în care debitorul respectă o hotărâre judecătorească prin care se dispune recuperarea, însă nu reușește să asigure nivelul minim de întreținere stabilit de guvern. În cazul în care Administrația fondului plătește alocația de întreținere, aceasta are dreptul să ia măsuri pentru a recupera sumele plătite și dobânda legală aferentă acestora (a se vedea întrebarea 3 de mai sus).

14 În cazul în care locuiesc în acest stat membru, iar debitorul își are reședința în altă țară:

14.1 Pot beneficia de asistența unei autorități sau a unei organizații private în acest stat membru?

În cazul în care solicitantul și copilul își au reședința permanentă în Letonia, dar debitorul întreținerii are

reședința într-o altă țară, reclamantul poate depune o cerere la Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere dacă executarea unei hotărâri judecătorești prin care se dispune recuperarea întreținerii în conformitate cu procedura civilă aplicabilă a fost declarată imposibilă sau în cazul în care debitorul respectă o hotărâre judecătorească prin care se dispune recuperarea, însă nu poate să asigure nivelul minim de întreținere.

În cazul în care debitorul își are domiciliul într-o țară străină, dar nu are bunuri în Letonia care ar putea fi supuse executării, reclamantul ar trebui să transmită hotărârea judecătorească pentru a fi recunoscută și executată în respectiva țară străină înainte de a se adresa Administrației Fondului de garantare în materie de întreținere. În cazul în care executarea hotărârii judecătorești în respectivele țări se dovedește imposibilă, reclamantul poate să se adreseze Administrației fondului, solicitându-i să se substituie debitorului cu privire la obligația de întreținere aplicabilă.

În sensul Regulamentului privind obligațiile de întreținere (a se vedea articolele 3 și 13), Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere îndeplinește funcția de autoritate centrală în Letonia. Administrația fondului oferă asistență în legătură cu acest regulament.

În cazul în care o instanță letonă pronunță o hotărâre privind executarea unei obligații de întreținere, iar o persoană cu reședința în Letonia dorește ca decizia să fie recunoscută și/sau executată într-un alt stat membru al Uniunii Europene sau dorește să obțină o hotărâre judecătorească împotriva unui debitor cu domiciliul într-un alt stat membru al Uniunii Europene, Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere poate să ajute persoana respectivă, în conformitate cu Regulamentul privind obligațiile de întreținere, să transmită hotărârea instanței letone în respectivele țări pentru recunoaștere și/sau executare și pentru luarea unei decizii privind cererea.

Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere poate să acționeze în locul debitorului și să plătească alocația de întreținere unui copil minor, precum și să ofere informații cu privire la aspectele legate de întreținere.

(a se vedea întrebările 3 și 13).

14.2 În caz afirmativ, ce autoritate sau ce organizație privată poate fi contactată?

Administrația Fondului de garantare în materie de obligații de întreținere (*Uzturliīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresă: Raiņa bulvāris 15, Rīga,

LV-1050, Letonia

e-mail: maintenance@ugf.gov.lv

15 În cazul în care locuiesc în altă țară, iar debitorul locuiește în acest stat membru:

15.1 Pot să adresez o cerere în mod direct unei astfel de autorități sau organizații private în acest stat membru?

15.2 În caz afirmativ, cum pot contacta această autoritate sau această organizație privată și ce tip de asistență îmi poate fi acordată?

În cazul în care creditorul obligației de întreținere se află într-un alt stat membru al UE, iar debitorul obligației de întreținere este în Letonia, în temeiul Regulamentului privind obligațiile de întreținere, creditorul se poate adresa autorității centrale a țării în care își are reședința creditorul. Solicitantul poate solicita pronunțarea unei hotărâri prin care să se dispună recuperarea creanțelor de întreținere în Letonia, unde își are reședința debitorul, sau a unei hotărâri prin care să se dispună recuperarea creanțelor de întreținere în același timp cu stabilirea paternității în Letonia ori a unei hotărâri prin care să se declare executorie o hotărâre străină în Letonia sau a unei hotărâri de executare a hotărârii străine. În temeiul regulamentului, autoritatea centrală din țara străină va efectua formalitățile necesare și va transmite cererea creditorului către autoritatea centrală din Letonia,

instituită în conformitate cu regulamentul. Autoritatea centrală din Letonia, Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere, va ajuta reclamantul străin să prezinte o hotărâre de executare pronunțată de o instanță străină pentru executare sau pentru recunoaștere și executare în Letonia sau va ajuta reclamantul să depună o cerere pentru recuperarea creanței de întreținere în instanța letonă de la reședința debitorului ori o cerere pentru recuperarea creanțelor de întreținere în același timp cu stabilirea paternității în Letonia.

În cazul în care executarea unei hotărâri judecătorești prin care se dispune recuperarea creanței de întreținere în conformitate cu procedura civilă aplicabilă a fost declarată imposibilă sau în cazul în care debitorul respectă o hotărâre judecătorească prin care se dispune recuperarea, însă nu poate asigura nivelul minim de întreținere, o persoană care locuiește în mod permanent cu copilul său în Letonia, ambele având reședința declarată în Letonia, se poate adresa Administrației Fondului de garantare în materie de întreținere cu o cerere de plată a alocației de întreținere.

În conformitate cu Regulamentul privind obligațiile de întreținere, o persoană trebuie să depună o cerere la autoritatea centrală din țara în care aceasta își are reședința. O persoană cu reședința în Letonia se poate adresa Administrației Fondului de garantare în materie de întreținere pentru:

1. a obține o decizie prin care se dispune recuperarea creanțelor de întreținere într-un alt stat membru al Uniunii Europene în care pârâtul își are reședința;
2. a obține o decizie prin care se dispune recuperarea creanțelor de întreținere în același timp cu stabilirea paternității într-un alt stat membru al Uniunii Europene în care pârâtul își are reședința;
3. în cazul în care o hotărâre prin care se dispune recuperarea creanțelor de întreținere a fost deja acordată, pentru a dispune recunoașterea hotărârii și executarea acesteia într-un alt stat membru al Uniunii Europene în care pârâtul își are reședința.

În cazul în care executarea unei hotărâri judecătorești prin care se dispune recuperarea creanței de întreținere în conformitate cu procedura civilă aplicabilă a fost declarată imposibilă sau în cazul în care debitorul respectă o hotărâre judecătorească prin care se dispune recuperarea, însă nu poate asigura nivelul minim de întreținere, o persoană care locuiește în mod permanent cu copilul său în Letonia, ambele având reședința declarată în Letonia, se poate adresa Administrației Fondului de garantare în materie de întreținere cu o cerere de plată a alocației de întreținere.

Administrația Fondului de garantare în materie de obligații de întreținere (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresă: Raiņa bulvāris 15, Rīga,

LV-1050, Letonia

e-mail: maintenance@ugf.gov.lv

În conformitate cu Regulamentul privind obligațiile de întreținere, Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere îndeplinește atribuțiile autorității centrale în Letonia.

Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere îi plătește creditorului o pensie de întreținere, în locul debitorului, dacă executarea unei hotărâri judecătorești prin care se dispune recuperarea creanței de întreținere în conformitate cu procedura civilă aplicabilă a fost declarată imposibilă sau în cazul în care debitorul respectă o hotărâre judecătorească prin care se dispune recuperarea, însă nu poate asigura nivelul minim de întreținere.

16 Aplică acest stat membru Protocolul de la Haga din 2007?

Protocolul de la Haga din 2007 se aplică în Letonia.

17 În caz negativ, care este legea aplicabilă obligațiilor de întreținere în temeiul normelor sale de drept internațional privat? Care sunt normele de

drept internațional privat aplicabile?

Protocolul de la Haga din 2007 se aplică în Letonia.

18 Care sunt normele în materie de acces la justiție în cazurile transfrontaliere în interiorul UE, având în vedere structura capitolului V din Regulamentul privind obligațiile de întreținere?

În conformitate cu articolul 43 din Codul de procedură civilă, următoarele persoane sunt scutite de la plata cheltuielilor de judecată:

- reclamantii, în cererile de recuperare a pensiilor de întreținere pentru copil sau părinte și în cererile pentru stabilirea paternității, în cazul în care acțiunea este introdusă în același timp cu o cerere de rambursare a plăților de întreținere pentru copii;
- reclamantii, în cererile de recunoaștere sau recunoaștere și executare a unei hotărâri pronunțate de o instanță străină cu privire la recuperarea creanțelor de întreținere pentru un copil sau un părinte;
- pârâții, în ceea ce privește reducerea alocației de întreținere pentru copil sau părinte pronunțată de către o instanță.

În cazul în care o cerere de recuperare a resurselor pentru a se asigura menținerea nivelului anterior de trai este formulată de un fost soț sau de către un solicitant care urmărește recunoașterea sau recunoașterea și executarea unei hotărâri pronunțate de o instanță străină cu privire la recuperarea creanțelor de întreținere pentru un fost soț sau o altă persoană, în conformitate cu articolul 43 al patrulea paragraf, o instanță sau un judecător, ținând cont de situația financiară a unei persoane, în totalitate sau parțial, poate să scutească solicitantul de plata cheltuielilor de judecată în favoarea statului, să amâne plata cheltuielilor de judecată către stat sau să autorizeze plata în tranșe.

În Letonia, asistența judiciară pentru reclamantii sau solicitanții străini care au dreptul la asistență judiciară în conformitate cu Regulamentul privind obligațiile de întreținere este acordată de autoritatea centrală stabilită în conformitate cu regulamentul menționat anterior, mai precis de Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere. Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere furnizează asistența judiciară și reprezentarea în fața instanțelor letone și a organismelor executive interne pentru creditorii interni ai obligațiilor de întreținere și pentru creditorii străini care au dreptul la asistență judiciară în temeiul regulamentului.

19 Care sunt măsurile adoptate de acest stat membru pentru asigurarea funcționării activităților menționate la articolul 51 din Regulamentul privind obligațiile de întreținere?

Letonia a modificat o serie de legi și regulamente naționale pentru a-i permite autorității centrale stabilite în conformitate cu Regulamentul privind obligațiile de întreținere să îndeplinească funcțiile prevăzute la articolul 51. În urma acestor modificări, legislația din Letonia asigură furnizarea de asistență judiciară pentru creditorii sau solicitanții transfrontalieri care au dreptul la asistență judiciară, astfel cum se prevede în regulamentul, inclusiv dreptul la reprezentarea persoanei respective în fața instanței și a organismelor de executare. Pentru a identifica locul unde debitorul sau creditorul își are reședința în Letonia sau pentru a obține informații cu privire la venitul debitorului sau al creditorului și la locul în care se află orice bun care le aparține în Letonia, autoritatea centrală din Letonia, și anume Administrația Fondului de garantare în materie de întreținere, are acces direct la diverse registre din Letonia care dețin informațiile respective. Datorită informațiilor pe care le poate dobândi direct din respectivele registre, autoritatea centrală poate obține documente și elemente de probă. Pentru a institui și a facilita procedurile, precum și pentru a asigura măsurile temporare necesare și a obține elementele de probă, Administrația fondului are dreptul să sesizeze instanțele din Letonia în numele reclamantilor sau solicitanților respectivi. Administrația fondului, în numele solicitantului, poate introduce o acțiune pentru stabilirea filiației copilului direct în fața instanței în cazul în care cererea este formulată în același timp cu o cerere pentru recuperarea creanțelor de întreținere.

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

■ Ultima actualizare: 22/05/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.